

BIOPLUKTUIN - OOSTENDE

UN ELEMENT A PART ENTIERE DU PARC AGRICOLE LES JARDINS DE STEEN

Le Biopluktuin (jardin bio) fait partie de l'asbl Buitengoed Oostende, qui propose un emploi salarié aux fermiers. Alors que jusqu'en juin 2020, Buitengoed était une coopérative, c'est aujourd'hui devenu une agence externe autonome (EVA - Extern Verzelfstandigd Agentschap) de la ville, avec la structure d'une asbl. La ville d'Oostende a conclu un accord de coopération avec cette EVA.

Le Biopluktuin écoule la plupart de ses produits selon les principes de la CSA (Community Supported Agriculture), sans pour autant faire partie du réseau CSA. Le jardin bio cultive essentiellement des légumes, qu'il écoule par le biais de la libre cueillette, combinée à des colis. Depuis juin 2021, une partie de la récolte est aussi vendue dans le magasin de la ferme.

Outre le Biopluktuin, le parc agricole compte aussi des activités agricoles : une collaboration a été mise en place avec deux agriculteurs pour la mise en pâture de moutons (les moutons de Buitengoed y pâturent également), avec un agriculteur biologique pour le bétail laitier et, depuis juin 2021, Buitengoed possède aussi un poulailler mobile pour 100 poules pondeuses. Au printemps 2020, la ville a planté un verger de hautes tiges, dont la gestion a été confiée à Buitengoed

Points d'attention

Gestion de l'eau : la ville a assuré le drainage du terrain du jardin bio libre cueillette lors de son aménagement. Un fossé a été creusé tout autour de la partie centrale pour l'irrigation. Des palissades permettent de maintenir un certain niveau d'eau en cas de sécheresse. Au printemps 2021, une citerne souterraine a été installée pour récolter l'eau de l'école voisine en vue de l'utiliser dans l'agriculture.

Bâtiments : recherche d'un emplacement pour les infrastructures du jardin (sanitaires, vestiaire, bureau, entrepôt, etc.).

Propriétaire du terrain/surface

La ville d'Oostende est propriétaire du terrain. Le parc agricole couvre 35 ha, dont environ 17 ha appartiennent à la ville d'Oostende en septembre 2021. Les autres terrains appartiennent à des privés.

Le jardin bio dispose de 2,5 ha, dont 0,6 ha sert de champ expérimental.

A la lisière du domaine se trouve la ferme Sanders. La vieille ferme appartient à Symbiosis et Buitengoed a conclu un accord avec Symbiosis pour une utilisation temporaire de l'ancienne ferme.

Motivation principale du propriétaire pour la mise à disposition

Avec le parc agricole Les jardins de Steen, la ville d'Oostende entendait réaliser un parc novateur contemporain. Le parc fait partie du contour vert de 33 km de long que l'on appelle le Groen Lint. Mais plutôt que d'aménager la zone en parc classique, Oostende a choisi d'y ancrer l'activité agricole existante et d'offrir des opportunités à de nouvelles formes d'agriculture, comme une ferme CSA. La ville encourage la collaboration avec d'autres agriculteurs d'Oostende.

Type de contrat

L'utilisation des terrains est gratuite, mais sous conditions. En ce qui concerne l'utilisation des prairies pâturées, la ville conclut chaque année un accord d'utilisation avec les fermiers. Oostende y fixe les conditions (p.ex. l'agriculteur se charge de la sécurisation avec une clôture électrique et de l'approvisionnement en eau, occupation max. de 2 UGB, le pâturage se fait entre mai et novembre, interdiction de faucher avant le 15 juin...) et le délai (possibilité de résiliation annuelle).

Année de démarrage du projet

2019

Contacts

Pour Buitengoed:

- Pieter Moenaert (agriculteur De Biopluktuin) : pieter@biopluktuin.be
- Joke Coopman (coordinateur Buitengoed) : joke@buitengoed.be

Pour la ville d'Oostende : - Kathy Belpaeme (régisseur alimentation) : kathy.belpaeme@oostende.be

<https://www.buitengoed.be/de-biopluktuin>

BIOPLUKTUIN - OOSTENDE

ALS ONDERDEEL VAN HET LANDBOUWPARK TUIJEN VAN STENE

De Biopluktuin is een onderdeel van Buitengoed Oostende vzw, die de boeren in loondienst heeft. Tot juni 2020 was Buitengoed een coöperatie, maar ondertussen is dit een Extern Verzelfstandigd Agentschap (EVA) van de stad met een vzw-structuur. De stad Oostende heeft een samenwerkingsovereenkomst met dit EVA.

De Biopluktuin verzorgt haar afzet grotendeels volgens de principes van CSA (Community Supported Agriculture) maar is geen lid van het CSA-Netwerk. De Biopluktuin teelt hoofdzakelijk groenten en zet deze af via zelfoogst, in combinatie met pakketten. Een deel van de groenten wordt sinds juni 2021 ook los in de hoevewinkel verkocht.

Binnen het landbouwpark zijn er naast de Biopluktuin nog landbouwactiviteiten: er wordt samengewerkt met twee landbouwers voor schapenbegrazing (ook de eigen schapen van Buitengoed grazen er), met een biologische landbouwer voor melkvee en sinds juni 2021 heeft Buitengoed een mobiele kippenstal voor 100 leghennen. In het voorjaar 2020 werd door de stad een hoogstamfruitboomgaard aangeplant, die in beheer is bij Buitengoed.

Aandachtspunten

Waterbeheer: de stad zorgde voor drainage van het terrein van de biopluktuin bij aanleg. Rond het centrale gedeelte werd een gracht gegraven voor bewatering. Extra schotten zorgen ervoor dat het water-niveau hoger kan blijven bij droogte. In het voorjaar 2021 groef men een ondergrondse citerne die het water van de aanpalende school opvangt, voor gebruik in de landbouw.

Gebouwen: zoektocht naar locatie voor faciliteiten voor de pluktuin (sanitair, kleedruimte, kantoor, opslagruimte...)

Grondeigenaar en oppervlakte

Stad Oostende is eigenaar van de grond. Het landbouwpark is 35 ha groot, waarvan stad Oostende in september 2021 ongeveer 17 ha in eigendom heeft. De overige gronden zijn in privé bezit.

Voor de biopluktuin is er 2,5 ha beschikbaar, waarvan 0,6 ha als testakker.

Grenzend aan het gebied ligt de hoeve Sanders. De oude hoeve is eigendom van Symbiosis, Buitengoed heeft een overeenkomst met Symbiosis voor een tijdelijk gebruik van de oude hoeve.

Belangrijkste motivatie van de lokale overheid voor dit project

Met het landbouwpark De Tuinen van Stene wou de stad Oostende een 21e eeuw innovatief park realiseren. Het park is een onderdeel van de 33 km lange groene stadsrand, het zogenaamde Groen Lint. Maar in plaats van het gebied in te richten als een klassiek park, koos Oostende ervoor om de bestaande landbouwactiviteit er blijvend een plaats te geven en nieuwe vormen van landbouw, zoals een CSA-boerderij, kansen te bieden. De stad moedigt samenwerking met andere landbouwers uit Oostende aan.

Type contract

Het gebruik van de grond is kosteloos, maar wel onder voorwaarden. Voor het gebruik van de weides voor begrazing maakt de stad jaarlijks met de boeren een gebruiksovereenkomst op. Hierin legt Oostende de voorwaarden vast (vb. landbouwer staat in voor beveiliging met schrikdraad, staat in voor drinkwatervoorziening, max. bezetting aan 2 GVE, begrazing vindt plaats tussen mei en november, maaien niet vóór 15 juni...) en de termijn (jaarlijks opzegbaar).

Start van het project

2019

Contact

Voor Buitengoed:

- Pieter Moenaert (landbouwer De Biopluktuin): pieter@biopluktuin.be
- Joke Coopman (coördinator Buitengoed): joke@buitengoed.be
- Voor stad Oostende: - Kathy Belpaeme (voedselregisseur): kathy.belpaeme@oostende.be

<https://www.buitengoed.be/de-biopluktuin>